

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 1-70 кор

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят в 5^{1/2} год. пополудни.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. п. Домбровського (Хорунжия). Експедиція місцева в Агенції Соколонського в пасажі Гавсманна.

Рукописи зветься ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані відьні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

„Політичний лексикон для молодіжи“.

(Дальше).

Коли п. Юл. Бачинський мав дійсно замір дати молодіжи в руки лексикон, як називає «Іскра», з котрого она могла би поучити ся про важніші питання не лише політичні, але й суспільні, щоби она тим способом була підготовлена до дійсної праці для народу а не лише агітації високопарними загальниками, то повинен був передовсім сам основніше перестудіювати хліборобські справи і відносини у нас в краю а також доволі богату літературу аграрного питання, яке нині на днешнім порядку не лише в Німеччині, але дуже живо займає уми політиків в Чехах, в Моравії, в Тиролю і т. д. Він же сам признає, що се обовязок «в першій мірі тої «інтелігенції» піддати основній ревізії її дотепершні погляди на справу мужицку», що «се навіть одно з найголовніших завдань — бож мужики, сеж прецінь чи не 90% усеї української суспільности в Галичині. Аграрна справа і соціальна повинна тому займати в її дослідах над відносинами української суспільности в Галичині одно з найперших місць».

Після таких слів можна було сподівати ся, що в «знаменитім лексиконі» п. Юл. Бачинського найдено хоч коротко зібраний огляд сучасних змагань в тій справі, от хоч би про справу віддовження хліборобів, котрою між іншими занимали ся др. Грабмайер, тирольський посол, др. Гаттінберг і ин., позаяк она виринає тепер еилою обставин на днешній порядок, так що навіть правительство, не так скорє

впрочім щонебудь зробити корисного для хліборобів, займає ся вже сим питанням і думає в державній раді внести в сій справі предлогу закона. Або колиб п. Юл. Бачинський був подав хоч би який такий погляд про Заводові спілки хліборобські, про котрі він натякнув у своїм лексиконі, хоч би на основі тих предлог, які були ухвалені в державній раді або внесені в ческім і в галицькім соймі.

П. Юл. Бачинський доторкнув ся також парцеляції, котрою тепер у нас в краю займають ся і банки, і приватні спілки, і поодинокі люди, однак і сій справі не дав ясного погляду. — Коли я виступаю, каже п. Бачинський, проти парцеляції, то ще тим самим не вступало взагалі проти закупови нашими мужиками двірських обшарів. Він боїть ся, що через перцеляцію ведену винішнім ладом у нас в краю прийнятим, не піднесе ся продукції а цофає ся її назад, що замість підносити господарку і її видатність — вводить ся знов господарске хиляцтво, що через парцеляцію «суспільність зискає лише новий інвентар спрацьованого, змізерованого юцького звіряти, хоч і в людській подобі, нову колоду в ногах на дорозі її дальшого культурного і політичного поступу».

Хліборобські відносини сучасні так перемінили ся в останних десятках літ, що з одного боку бачимо у великій часті дрібних господарів малоземельність і намаганє до придбання собі потрібної скількості землі для кориснійшої господарки, з другого боку бачимо значно обдовжену більшу посілість, з котрої особливо т. зв. середні власники намагають ся парцеляцією визволити ся з обводження і спасти для себе хоч одну вільну від довгів частину сво-

її посілости. Єсть отже нагода помогти одним і другим і дотепершній досвід парцеляції поучає, що она в значній часті вдоволяє потребам одної і другої сторони.

Однак п. Юл. Бачинський не задав собі труду перестудіювати основно хліборобські відносини нашого селянства і маломіщанства в Галичині, а подає стару соціалістичну реценту на сю недугу, котру вже й самі соціалісти уважають черестарілою і для хліборобских відносин, так ріжнородних, непригожою. Він вимагає, щоби хлібороби навіть при парцеляційнім набуваню землі «задержали ґрунти в їх давній одноцілости і вели господарку на велику скалю, в роді акційного підприємства, при машинній господарці. При такім веденю господарства можна би на его погляд, до такого підприємства притягати і біднійших мужиків, чим збільшувано би такі мужицкі фільварки, хоч сам признає що така фільфаркова господарка також не є легкою річю. П. Юл. Бачинський дораджує отже давню соціалістичну господарку колективну, бо «цілю соціально-демократичної партії є як раз знищити, довести до повного упадку цілий той систем новочасної господарки так рільної, як і фабричної, опертої на приватній власности, на средствах продукції», обчисленої на зиск і користь одиниць, приватних властителів средств продукції, а не на користь загалу». Скажемо на се словами Гетого: grau, teurer Freund ist alle Theorie!

(Дальше буде.)

43

ЯРОШЕНКО.

Історична повість ОСИПА МАКОВЕЯ

(нагороджена «Михайловою премією» 1905 р.)

(Дальше).

Сеї ночі, з вівтірка на середу, Чамчан і Ярошенко зовсім не могли заснути. Ніч була, хоч і без місячна, але зоряна — і вони обидва сиділи перед наметом та думали свої думки.

— Не всиджу! не всиджу! — говорив Микула. — Мушу пійти шукати їх.

— Та де їх найдем? — спитав Чамчан.

— Вони десь недалеко.

— Думаєш: чекали від неділі до сьогодні? Микуло, май розум, ще сам загинеш. Так тебе гладко сирячуть у ясиру, що й не вернеш ся ніколи.

— Куди-ж би вони за ті два дні втекли?

— Сюди над Дністер певно ні, бо тут військо; як утекли, то в поле поза обози і будуть манівцями шукати дороги до дому.

— Але-ж там їх лекше побачити й здогонити, як тут. Степи тай степи — і більше нічого.

Не втерпів Микула; пішов по-ночі шукати родини. Міркував собі так, що з ясиру найблизший скок у дуброву. Хоч тут і волочать ся чурі з кінями і намети з людьми близько, але дуброва не мала і густа, місце на сховок найшлося би, колиб хто шукав.

Виминув військо, що стало понад берег, і пішов в той бік, де розложив ся Усейн-баша зі своїми наметами.

Чудував ся, як безпечно спали собі Турки, хоч уже стілько разів провчили їх козаки, що повинні би пильнувати ся в ночі. Тут і там лише рушав ся деякий чоловік на твердій землі, але лїнивий був навіть подивити ся, хто се надходить. Правда, глибокий Дністер боронив Турків і Татар від несподіваних нападів красне, ніж кам'яні замки, а утома, тяжка утома у вевній невигоді, у холодну ніч, сповнуковала хоч кого — притюлювати ся до землі, корчити ся і спати тяжким сном.

Микула не підходив до наметів, виминув їх і пішов у дуброву. Високі і розлогі старі дуби стояли непорушно, підшиті з низу хашчами. Тут і там ходили коні та пасли траву. Місцями не можна було перейти, бо, коли зрубували дуби на міст, постинали і лишили в лісі грубе галузя, котре лежало купами на корчах на землі. Треба було вминати сі перешкоди.

Що кільканацять кроків Микула приставав і слухав, чи не почує якого знайомого голосу, підозріного шепоту. Не почув нічого, тільки під кінськими ногами тріщало ломаче, десь під корчами хропів чура, або верхи на галузях дубів, будив ся гайворон один з цілого стада, що там спало, повоївши добре на боввищах. Збудив ся, закравав невизивно, мов би хто душив його за гортанку, і зараз верхи дубів мовби ожили:

тихе, жалісливе краканє розійшло ся по дуброві широко, кілька гайворонів ударило сильнійше крильми, — мабуть непевно сиділи на галузях, — се тривало кілька хвилин і знову стало тихо.

Микула зайшов у найгустійші хаші і сів на траві. Шкода й ходити далі: нема тих, котрих йому треба. Ой недоле! уже й допитав ся до ясиру, уже й розвідав, де була родина, а тимчасом вона знову десь пропала. Кажуть: утекла. А коли не втекла? Може її вбили? Може перевели в инший ясир? Може та погоня, яку зараз вислав потурчак, порубала їх — і тіло матери, жінки і сина валяеть ся десь на степу?

Думає так Микула, коли чує: земля стугонить. Прикладає ухо до землі: справді йде якась велика громада людей. Попід дуброву берегом тріск і шелест, як від комача і розтручована корчів. Слухав ще хвилину: уже, чути, біжать люди, земля більше дуднить.

Чи не козаки се? Ще нападуть на старого тестя і вбють його, не знаючи, хто він і за що його вбивати?

Микула встає і чим скорше виходить із дуброви. Ліс мов заворушив ся, мов ожив. Гайворони будять ся і крачуть уже голосно. Чути: всюди люди йдуть, перед ним, за ним, попри нього. Добре, що не помітили його; думають, що й він козак, а то привитали-б його. Але в ночі не пізнають — і Микула йде за громадою. Се ніхто инший, тільки козаки. Обійшли

Япансько-російська війна.

Склад колишньої балтійської фльоти.

Балтійська фльота, що була під розказами адм. Рождественського, складала ся, як виходить з останніх звіщань, з вісьмох лінійних панцирників, п'яти панцирних кружляків першої класи, чотирьох панцирних кружляків другої класи, трьох кружляків непанцирних, чотирьох кружляків до оборони берегів, кільканадцяти перевозних суден, двох шпитальних і 19 контрторпедівців.

Лінійні панцирники були: 1) «Бородіно», 2) «Александр III», 3) «Орел», 4) «Князь Суваров» (адміральський корабель), 5) «Сисой великий», 6) «Наварін», 7) «Ослабля» і 8) «Николай I». З них перші чотири, збудовані в рр. 1901—1902, мали більше менше по 13.730 тон pojemnosti, 16.300 коний сили, 18 миль швидкості, 66 пушок, 787 людий залози, 4 рури торпедові. «Сисой вел.» має 10.560 тон, 8.600 коний, 17 миль швидкості, 38 пушок, 6 рур торпедових, 586 залози; збудований в р. 1894. «Наварін» 10.570 тон, 9.100 коний, 15 миль швидкості, 42 пушок, 6 рур торпедових, 621 залози; збудований в р. 1892. «Ослабля» 12.880 тон, 15.000 коний, 18 миль швидкості, 63 пушок, 5 рур торпедових, 769 залози; збудований 1888. Вкінці «Николай I» 9.800 тон, 8.000 коний, 15 миль швидкості, 31 пушок, 6 рур торп., 621 залози; збудований в р. 1899.

Панцирні кружляки I класи були: 1) «Дмитрій Донской» (збудований в р. 1883, 6.200 тон, 7.000 коний, 16 миль швидкості, 34 пушок, 5 рур торп., 495 залози); 2) «Адмірал Нахімов» (збудований в р. 1885, 8.660 тон, 7.800 коний, 16 миль швидкості, 34 пушок, 6 рур торп., 572 залози); 3) «Светляна», збуд. 1896 р., 3.800 тон, 9.000 коний, 20 миль швидкості, 30 пушок, 2 рури торп., 702 залози); 4) «Аврора» (1900 р., 6.800 тон, 12.100 коний, 20 миль шв., 40 пушок, 3 рури торп., 570 залози); 5) «Володимир Мономах» (р. 1882, 5.750 тон, 7.100 коний, 17 миль шв., 21 пушок, 3 рури торп.).

Панцирні кружляки II класи були: 1) «Алмаз» (1903, 3.220 тон, 7.500 коний, 19 миль шв., 8 пушок, 336 залози); 2) «Жемчуг» (1903, 3.050 тон, 19 миль шв., 8 пушок, 5 рур торп., 334 залози); 3) «Олег» (1903, 6.780 тон, 19.500 коний, 24 милі шв., 34 пушок, 6 рур торп., 573 зал.); 4) «Ізмруд» (1903, 3.050 тон, 19.000 коний, 24 милі шв., 14 пушок, 5 рур торп.).

Непанцирні кружляки: 1) «Дон», 2) «Ураль», 3) «Кубань».

Кружляки до оборони берегів: 1) «Адмірал Апраксін», 2) «Адм. Сенявін», 3) «Адм. Ушаков» (кождий по 4.200 тон, 5.700 коний, 15 миль шв., 26—30 пушок, 4 рури торп., 406 зал.; збудовані в рр. 1893—96); 4) малий кружляк «Терек».

Перевозні судна: Камчатка, Іртиш, Анадир, Аргун, Усурі, Сунгарі, Селента, Монгігай,

Дніпро, Саратов, Нижній Новгород, Ріок, Океан. Шпитальні: Орел, Кострома.

Посмертна згадка.

В хвили, коли ся могутна Армада перестала існувати, поділивши ту саму судьбу при берегах Японії, що її колишня іспанська іменичка при берегах Іспанії — годить ся згадати про її коротку історію. Друга ескадра Тихого Океану, як офіційно називано балтійську флоту, виплила дня 12. жовтня 1904. р. з Ревлю, а в кілька днів пізніше з Лібави. По звійній пригоді під Гульом, де Рождественський дня 21. жовтня стріляв до англійських рибаків, приплила дня 25. жовтня до Віго, а в п'ять днів пізніше до Тангеру при Гібральтарським проливі. Відти більша часть фльоти під Рождественським відплила д. 5. листопада і перепливши коло рога Доброї Надії, станула дня 1. січня с. р. при острові Мадагаскарі. Друга, менша часть під адміралом Фелькерзамом пустила ся на Середземне море, коло Крети получила ся з кількома суднами фльоти охотничої і перепливши через Суецкий канал, станула д. 3. грудня в Джібуті, а в 2. січня при Мадагаскарі. Крім того д. 16. листопада мин. р. виплив з Лібави ще пиний відділ балтійської фльоти під адміралом Добро-торським і, минувши Середземне море та Суецкий канал, станув дня 3. лютого також при Мадагаскарі. Вкінці трета балтійська ескадра під адміралом Небогатовим виплила з Лібави д. 16. лютого і також Середземним морем і Суецким каналом пустила ся на Індокінське море, де недавно случила ся з попередніми частинами фльоти. Ся далека а щаслива подорож, як і нечая поява Рождественського в близькості операційної області становлять світлу карту короткого існування молоді фльоти. Тож не диво, що япанський міністер маринарки підніс се в признанню, висланим до адм. Тога у відповідь на его справозданя: «Друга і трета неприятельська ескадра, успівши щасливо перенесли труди подорожи на Далекий Схід, доказали, що не можна було їх легковажити, однак Ваша ескадра, заступивши дорогу неприятельській флоті до місця її призначеня, перебила її плянні і всі кораблі знищила, або забрала. Ваша перемога на тім еще не кінчить ся: Ви забрали надто до неволі неприятельських вождів. Для нашої народної справи ваша перемога є надзвичайно радісна. Переслаю мам найщирші желаня і користаю з нагоди, що би Вам висказати цїсарську похвалу, Вам і Вашим підвладним подякувати за утяжливу службу та дати вираз співчуття для поляглих і ранених.» Вислева Росії тільки підносять блиск япанських побід.

Висліди погрому.

В дальших своїх справозданях адм. Тога поіменно вчисляє потоплені і захоплені кораблі російської фльоти, в міру сего, як поступала погоня. В рапорті з дня 28. мая адмірал Тога ре-

асумує всі страти неприятеля і доносить про них так: «О скільки до тепер стверджено, потопило: шість лінійних кораблів с. в. «Князь Суворин», «Імператор Александр III», «Бородіно», «Ослабля», «Сисой великий», «Наварін», п'ять кружляків: «Адмірал Нахімов», «Дмитрій Донской», «Володимир Мономах», «Светляна», «Жемчуг», один бережний корабель «Адмірал Ушаков», два кораблі до спеціальної служби «Камчатка» і «Іртиш» і три контрторпедовці. Забрано до неволі 2 лінійні кораблі: «Орел» і «Імператор Николай I», два бережні панцирники: «Генерал-адмірал Апраксін» і «Адмірал Сенявін» і контрторпедовець «Бідовий». Загалом вносять страти Росиян 22 воєнні кораблі, лучної pojemnosti 153.411 тон. Надто доносє Тога, що япанський контрторпедовець «Садінамі II» заняв над вечір 27. мая на полудне від острова Урайінг російський контрторпедовець «Бідовий», на яким находив ся Рождественський і ще один адмірал (Фелькерзам), оба ранені та 80 Росиян, між ними 26 штабових офіцирів адміральського корабля «Князь Суворов», який потонув 27. мая.

Натомість про япанські страти доносить Тога, що они еще не обчислені, бо всі кораблі беруть еще участь в операціях. Однак про жадні поважніші ушкодження не доведено до тепер; перша дивізія не стратила більше, понад 400 людий.

Про недобитки російської фльоти доносить з Петербурга після телеграмів, наспілих з Владивостока, що там причалили тільки два контрторпедівці: «Грозний» і «Бравий». Перший затопив переслідуючого его япанського контрторпедівця, а другий привіз 4 офіцирів і 197 людий, виратованих з залози потонувшого «Ослабля». До Шангаю приплило кілька менших російських кружляків; всі они будуть зараз розоружені. Шість транспортних російських кораблів в Вусунг згодило ся на розоруженя та інтернованя. Надто Daily Express доносить з Токіо, що владивостоцький кружляк «Громобой» з 800 людми на помості і правдоподібно в адміралом Скридловом, виїхавши з Владивостока, очевидно в намірі получити ся з балтійською флоту, натрафив на япанську міну і потонув з цілою залогою.

Молочарство.

(Конець).

При закладанню молочарні треба також числитись і з ціною свіжого молока. Если заложимо молочарню для виробу масла пр. коло великого міста, де ціни на молоко високі, там молочарня не оплатить ся. Можна взагалі сказати, що там, де платять за літру молока зливою 10 сот. а літом 8 сот., можна заложити на

Турків з боку поза плечі і тепер стануть їх гонити просто в Дністер. Треба чим скорше бігти до тестя!

Козаки вже біжать. Микула попадає на якусь стежку і йде просто в сторону моста. Але заким видобуває ся в ліса, вже застає тут козацьку роботу коло наметів Усейна-баші. Ані обминути розлютовану громаду. Годі розпізнати, хто свій, а хто чужий. От хтось шмигнув попри Микулу в дуброву, поканувши якусь широку білу одежу, що повисла на корчах. Турок якийсь певно. Треба би сю одежу забрати... Та ще Микула не дійшов до корча, коли з боку надбігло трох чоловіків, з клунками на плечах — один з них і стягнув одежу з корча тай побіг у правий бік. «Скорше! скорше!» тільки всего почув Микула від нього — і нові люди почали переходити попри його очи. Се було щось таке мов тяжкий сон, перебуваний передсмертним коротким зойком і хрипінням. Крик тільки тут і там, за те метушня скажена.

На силу перебив ся Микула через громаду козаків і побіг до моста. Тут сторожа і військо тільки тепер збудило ся і в поспіху не знало що чинити.

Чамчан, наляканий, тремтів на цілїм тілі перед своїм наметом.

— Се ти Микуло?

— Я!

— Ховаймо ся під мїст! Добре, що ти прийшов. Я вже вмивав зі страху.

Оба збігли у воду і приперли ся до кашіці; хоч від берега тільки два-три кроки, та всеж безпечнійше. Стоять і слухають, як надбігає громада людий над беріг, Хтось їх здоганяє. Далі чути боротьбу — і от уже один, другий, третій у воді, пливе, тонить ся. Але сеї боротьби не богато; усе біжить горі Дністром. Там деє козацький мїст з плотів, як звичайно.

— Мені-б найбільше пійти тепер з козаками — каже Микула.

— Чого? Хочеш мене покинути?

— Усе одно; чого я тут діжду ся?

— Остань ся! Прому тебе!

Микула лишив ся; ще мав надію, що віднаїде своїх тут по сім боці Дністра, де був Козаки відходили, не було потреба стояти у зимній воді. Чамчан і Микула виїшли.

Так минула ся та дивна ніч, що Микула сам не знав, як і коли.

До полудня пересиділи в наметі — і вже не знати котрий раз розважали, куди-б могла подіти ся родина. З полудня старий Чамчан заснув, бо втомива його недоспала, неспокійна ніч, а Микула виїшов з намету. Його тягло пійти ще раз за дня у дуброву і роздивити ся по криївках. Може найде хоч слїд якийсь, може відчурів децо розвідає, треба ще раз пійти поди-

вити ся; потім уже побачить, що має далі робити, чи оставити ся далі у тестя, чи шукати якого иншого виходу.

У дуброві було тихо; не було тут ані чурів ані коний ані наметів; усі Турки, крім тих, що пильнували моста, внесли ся далі в поле за дуброву. Налякала їх минула ніч.

Листе на корчах уже жовкло; осінна втома і сонливість лежала вже на дуброві. Гайворони повідлітали на бовнище. Кругом був смуток такий, як на кладовищі, коли похоронять когось: люди уже відійшли, а туть остав ся покійник, закопаний, присипаний тяжкою землею. Родина і знайомі піщили собі далі жити і тішити ся світом та житєм, а покійник спочив уже на віки вічні і байдуже йому до всего.

Зараз на вступі у дуброву, побачив Микула трох Турків на землі; два з них лежали вже без душі, один ще стогнав, смертельно ранений. Ніхто про них не журив ся, крім кількох гайворонів, що мовби нарочно лишили ся і з верхів заглядали з жадобою у корчі та ждали, поки й останній Турок перестане рушати ся.

(Дальше буде).

певно молочарню для виробу масла. При закупці молока є також важною річчю, щоб закуповувати не ціле молоко а лишень сметанку а молоко худе звертати назад доставцям.

Перед пущенем молочарні в жите треба також завчасу постаратись о збут масла і о доброго молочаря, що вести-ме молочарню.

Меншого однак значіння є zorganizоване самої спілки під зглядом правним і адміністративним, квестія фондів не є також найважнішою — ядро річи становить тут відповідне урядженє і веденє спільної молочарні. Тут треба не лиш знаня річи під зглядом технічним і технольоґічним але також купецької калькуляції, зміслу господарности і розумної ощадности, відповідного добору персоналу і удержанє тої справности, докладности, якої вимагає праця промислова для свого розвтку. Оцінюючи вартість добре підготовленого персоналу завів Виділ кравчий школу молочарську в Ряшеві, де можна такого персоналу роздобути.

Аби молочарня знову могла вироблювати добрий товар, треба в ній удержувати як найбільшу чистоту і мати можливість утримуваня холоду в поміщеню і сильного холодженя продукту. Наші молочарні містять ся звичайно в вишнаних хатах сільських або склепках; не рідко можна коло них знайти хліва, гноярню а все се псує масло і зменшує его ціну. Державе знову масла по темних льохах також є злим, бо звичайно там темно, вогко і воздух неможливий а се знову псує масло. Яке будь холодженє сметанки також нічого не варта, бо холодженє се мусить бути не лиш сильне але і нагле. Зле ходженє коло машин, смарованє їх злюю оливою, нерівномірне обертанє вирівкою сугь також причинами, що впливають посередню на злий стан масла. Сих всіх хиб треба проте конче вистерігатись, если хочемо, щоб нам молочарня добре вела ся.

Наші селянські господарства, ведені дальше на теперішній лад, не можуть однак забезпечити доброго розвою молочарства. Наші селяни можуть виправді вже літом декуди достарчити молока до молочарні але в зимі, з початком весни і в пізній осени не мають вже вони потрібної на се скількості. Дятого для піднесеня молочарства треба також зміняти у нас і годівлю худоби. До тепер держали наші селяни звичайно худоби досить багато, але була вона дуже лиха, задля браку нашх через виму так слабла, що в весноу не могла майже держитись на погах. Треба проте, если з молочарства хочемо мати доходи, подбати також о се, щоб годівлю худоби і расу єї у нас поправлено. Треба також отіленє коров перенести конче на осін, щоб в сей спосіб мати в зимі більшу скількість молока. Піднесенє годівлі вимагає знову змін в цілій системі господарства. Передовсім треба проте виродити сів коничи і пшних пастівних рослин, а рівночасно віднести стан наших пасовищ і лук. Осушенє лук мокрих, навоженє і обсіванє мішанками трав лук лцих є річчю конечною. Окопних ростив садить ся у нас також за мало а кувно пр. макухів, грису для худоби уважає ся нашими селянами за збитки. Годівля молодіку також у нас дуже занедбана. Дивуватись проте лиш можна, що наші корови при такій годівлі взагалі дають ще молоко. Двигнім проте годівлю худоби а розвинемо і молочарство у себе і будемо мати дохід з него такий, який бачимо у всіх наших західних сусідів. В розумній а спільній праці і довірю у власні сили почиває наша будучність на кождім полі нашого розвою.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостий та о приєднуванє нам нових передплатників.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В пятницю: руско-кат.: Таладея муч.; римо-кат.: Ерама. — В суботу: руско-кат.: Ковст. і Єлени; римо-кат.: Кльотильда.
— **Головний Виділ Рус. Тов-а педог. у Львові** пригадує всім учителям, що в неділю 4. червня

о годині 3. відбудуть ся збори Секції П. (учительської) в комнатах школи ім. Шевченка ул. Сикстуса 47; Секція просить всіх учителів народних о як найчисленнішу участь.

— **3 Підгаеччини** доносять нам: Дня 28. мая с. р. відбув ся курс пожарний в тов-і «Сокол» в Телячім. По обіді зібрало ся ціле майже село в Читальні «Просвіти», де вислухали люди слів заохоти свого душпастира Вєч. о. Літинського. Делегат львівського тов-а «Сокол», п. Геринович, пояснив значінє «Сокола» та виложив теоретичну науку пожарної сторожи. Відтак пішли усі на цвинтар, де переведено вправи пожарні. Після сего удали ся зібрані до церкви на вечірню. Около години 4. почали ся вправи з сивавкою, ланцухом водним, драбиною, душеницями та гаками. Соколів поділено на відділи. Делегат з начальником стягу і десятниками обходив по селі та питав, як би вони ратували еслиб та хата горіла, а вітер гнав туди їти. Дальше: На знак алярму зїзджують «Соколи», розказ начальника... сивавка в поготові, і ратуночий відділ вносить добро з хат та комори... випроваджують худобу... пшні з душеницями у воді замоченими вилізали на дах, ті з гаками а інші подають воду... знову трубка начальника, свист десятників і усю збірар ся домів. По переведеню науки, о скорій помочи в наглих случаях занедужаня удали ся усі на цвинтар, де повторено муштру. Потім зачали ся гри, при яких дучить ся труд з забавою а «повага з жартом», та при яких «всі учать ся повинуватись законам та примінати до всіх однакові права». Пізно в ночи розійшли ся всі домів. Замічу, що при вправах був всегда присутний Вєч. о. Літинський парох Телячого та начальник громади з тогож села. **В.**

— **Регуляція рік.** Намієник утворив 4 управи будови регуляції рік: в Вадовицях, Ряшеві, в Болахові і в Кракові, та 4 експозитури регуляції рік, а іменно: в Шутині, Тарнобжегу, Тарнові і Заліцках. До управи будови регуляції Свчч в Болахові приділений старший інженер Володисл. Косткевич яко управитель і адюнкт будівництва Кароль Морава. До експозитури управи регуляції Дністра в Заліцках приділений інженер Антін Ганьчарчик і адюнкт будівництва Вєктор Пірго.

— **Вибори до міської ради Львова.** При вчерашних доповнюючих виборах 10 радних голосувало 3352 осіб, се є о 4330 менше, чим при головних виборах. Віддаю лист: міського комітету 1637, опозиції 1224, католицко-нар. 174, демокр. посуп. 37, центр.-міщансь. 112, окжих 7, писаних 87, усього голосувало 2 виборців. Абсолютної більшости не мала одержати ніодна листа, бо всі немилосердно черцано. Скрутиною переведжено вчєра в ночи лише в двох саях, але з того вєслідю не можна прєвидіти, котра ліста побідила.

— **Доповняючі ванаційні курси.** Міністерство просвіти постановило заснувати нову спомогаючу научну інституцію, що має на цілі доповнити знанє учителів середних шкіл найновішими здобутками в області науки. В сїм році будуть уладжені три такі курси, іменно в Празі, Градці і у Львові. Львівський курс буде трєвати від дня 11. до 29. липня в передпоудневих годинах, а по полудні будуть устроюватись спільні прогульки в околиці Львова і відвідина міських музеїв. Управителями курсу устанювлені проф. др. Кручкєвич і кравчий інспектор середних шкіл Дворєкий. Викладати будуть професори університету: Дембінський, Фінкель, Гадачек, Калєнбах, Колєсса, Кручкєвич, Ромєр, Твардовєкий, Вернер і Вітковський. Виклади будуть обіймати переважно предмети з обсягу класичної і новочасної фільольоґії, а також з обсягу історії і географії, психольоґії і льоґіки. Математики і природничих наук не узгляднено в сїм році. Всі ті виклади мають познакомити слухачів з найновішими явищами і здобутками науки, з результатами послїдних наукових дослєдів і з методом викладу. Учасникам курсу приєслугє право старати ся о підмогу з правительственных фондів на кошти удержаня у Львові.

— **3 пошти.** Міністерство торговлі видало розпорядженє, котрим змінило поштову оплату за надзвичайні додатки до часописий. Від тепер можна яко надзвичайні додатки до часописий посилати поштою з часописєями друки лише до ваги 30 гр. За кождий такий додаток до ваги 10 гр. вносить поштова оплата 1/4 сотика, за кождий додаток від 10 до 20 гр. 2/5 сотика, а за кождий додаток від 20 до 30 гр. 1 сотик. Та сама тарифа обовязує також в обороті з Босєнією та Герцєговиною, але в обороті з Угорщиною обовязує дальше дотеперішна тарифа.

— **Дрібні вїсти.** Іспит зрілости в ІV. гімназії у Львові відбув ся під проводом кр. інспектора п. Ів. Левичкого в днях від 22. до 26. мая. Між 24 абітурієнтами, які зложили іспит, находять ся також: Юліян Царєвич, Лев Крипьякєвич, Євген Смерєка і Андрий Стадник. — В Станиславові застрєлив ся Іван Піотровський, бувший властитель дібр, з рознуки по програмім процесі о ті добра.

Всячина.

— **3 судової салі.** Перед орїкаючим трибуналом у Львові відбула ся вчєра розправа проти члена скрутаційної комісії при виборах до міської ради, Арнольда, якого обжалувала прокуратурия за фальшованє листи. Арнольд мав вибавати печаткою імя Левенгека на листах. Покликані на свідків прочі члєни скрутаційної комісії не могли ствердити, чи дійсно Арнольд фальшував листу, бо лише его о те підозрєвали. Супроти сего трибунал увільнив обжалованого від вини і карі.

В Триєсті відбув ся в остатних днях процес проти італійських іредентистів, у яких найдєно бомби. Всіх обжалованих увільнено від злочину державної зради, а засуджено двох за забурєнє спокою на 9 і 6 місяців арєшту, одного на 10 днів арєшту за перєступ, а четвертого увільнено від вини і карі.

— **Обережно з кремом.** Недавно донєсли лікарські часописи про кілька випадків затровєня тієсточками з кремом. Дослєди не виказали в тих случаях отруї. Аж тепєр стверджєно, що в кремї витворює ся їдє при розкладі білка, розбитого на піну, если оно довше стоїть. При тим розкладовім процесі не витворює ся якийсь чух, як в інших продуктах як мєсо, жовток і т. д. Тому належить дуже обережно поводити ся з несвіжким кремом.

— **Учені а славні люди** мали сильну віру. Віра — говорять єї вороги — є потрібна лиш для тих, котрі не хотять собі псовати інтерєсу з Богом; але на свїті — кажуть они — віра на нічо не прадає ся і о ню ніхто не питає ся. Се є найбільша лож. Віра є потрібна не тільки до нашого спасєня, але і на се є конечною, щоб чоловік на свїті був чимєс пожиточним. Коли переглянемо книги історії, не найдємо ані одного чоловіка славного, котрий би при своїй славі не був також і сильно віруючим. Що більше: славні люди завдячували свою славу своїй сильній вірі в Бога. Один з найбільших астрономів, Іван Кєплєр, кінчачи по 20 літах тяжкої праці своє діло «О гармонії свїтів», написав ті послїдні слова: «Дякую Тобі, мій Сотворитєлю і мій Боже, що Ти мені уділив тільки утіх з твого сотворєня, і тільки радєсних унесєнє над ділами рук Твоїх». Перше своє спостереженє над звїздами, як він завєдї повторяв, завдячував не так своєму розумови, як молитві. Нікола Копєрник, котрий перший доказав, що сонцє стоїть, а земля коло него обєртає ся, коли говорєно о его науці, відповідав заодно: «Се є моя наука, але таке Боже зарядженє». Другий великий астроном, Ньютон, був так побожний, що кілька разів вимовляв імя Бога, за кождий раз здоймав капєлюх. Сучасний найславніший астроном Сєкі (Secchi) є свьащеником і монахом. Славний учений Вольта щодєнно слухав служби Божої і щодєнно відмовляв коронку. Коли недавно тому ріжні недєвірки пїснали, щоб побачити славного президента хоробрих Бурів, пок. Кріґєра, застали сего старця, як він читав Писмо свьате. І таких примірів можна би навести дуже много.

— **Кровава подія.** Вчєрашньої ночи лучла ся у Львові при ул. Янівській кровава подія, котрої жертвою ував одан чоловік ранєний револьверним вистрєлом. При ул. Янівській під ч. 46 мешкає з жєною і дитиною Йосиф Ожґа, робітник в броварі Лілієнфельда, чоловік дуже неспокийний і великий галабурдник. Він знуцає ся дуже часто в звїрєкий спосіб над жінкою і дитиною. Сєї ночи коло 2-ої години сусєди Ожґів учули страшні зойки з їх мешканя, а вскові перєсвїдчили ся, що Ожґа в небувалій спосіб знуцає ся над жінкою і дитиною, котрі остаточно утікли з комнати. Видячи, що Ожґа такий розлючений, що може убити жінку, вийшли сусєди, між ними Вайнбєргєр і Нирка на улєцю і стали кликати поліцьянта на поміч. То довєло Ожґу до ще більшої лютости і він почав стрєляти до них з револьвера. Упало 5 вистрєлів, з котрих один поцілів Михайла Нирку. Куля пробила єму груди наскрїзь і він ував облитий кровію на землю. Страшний переполох обняв всіх; ніхто не знав що робити. Аж цілий громадї людей удало ся зловити стрєляючого, а Вайнбєргєрова побігла до поліції і донєсла о страшній події. Прибувши на місце поліция заарєштувала побитого тимчасом розяреною товпою Ожґу. На смерть ранєного Нирку відвєзєно около 4. години до шпитала.

Наука, штука, література.

— **Звїсний тенор Александр Мишуґа** дістав запрошенє від Миколи Лисєнка, чтобы в его музикально-драматичній школі в Київі учив співу з осєнню слїдуєчого шкільного року.

— **Руска Хата, ч. 9.** з 20. мая містять: Петро Карманський: Мозайка. — І. Андрєєв: Марсєльєза (переклав Тр. Сьогобочний). — Осип Шпитко: 3 днів рознуки. — Задля браку доказів (дальше), оповіданє. — Микола Ч.: Соняшні та місячні затьми (з ілюстраціями). — Іван Франчук:

Нещасливий випадок (дальше). — Осип Шпитко: Падоліст. — Кнут Гамсун: Пан (дальше). — Колуман Мікшат: Неясна справа (дальше). — Люстрації: «Полеві кухві в російській армії» і «Япанці вмашеровують до Мукдену». «Руска Хата» виходить у Львові (ул. Бляхарська ч. 8), двічі на місяць і коштує річно 12 К.

Телеграми

в дні 1. червня.

Чернівці. Справу заснована крав. банку, при чім розбив ся «Вільнодумний Союз», вже полагоджено. «В. Союз» згодив ся, аби президентом банку був пос. Луну, лише він мав зложити мандат члена кр. виділу.

Відень. Орган німецького людогого стороництва Deutsch-nation. Corresp. пише, що не лише в повній палаті, але навіть в бюджетовій комісії не буде полагоджений бюджет перед весняною сесією, бо Німці не допустять до ухвалення кредитів на деякі славянські цілі.

Відень. Die Zeit доносить з Риги, що вчора кинено бомбу на поліцмайстра Ярецького і тяжко его ранено. Напасник утік.

Бігород. Православний митрополит Інокентий є смертельно хорий.

„Світло церковне“

— з маркою «Salvator» або «Milli» —

- I. церковне довге по 77 зр.
- II. " " " 67 "
- I. столове " 75 "
- II. " " " 66 "

правдиве стеаринове (мільове) одно з найлучших, є біле тверде, не коптить і не спливає — дуже поручає ся!

Стеаринове з маркою „Apollo“

- I. „Apollo“ церковне довге по 80 зр.
- II. „Apollo“ " " 70 "

I. столове по 76 зр. II. столове по 68 зр. все за 100 клг. (кромі транспорту 3 клг. від киля) опакowane даром. — Висилає для Церквей на 3-місячний речинець заплати (за готівку 2% опусту).

Торговля світла і літургічного вина

Евгена Мартинця

у Львові, пл. Унії Берест. ч. 5. (4—4)

Цілий дохід призначений на будову Руского Народного Театру у Львові.

Ярослав Лопатинський.

Русалка,

вальс на фортеп'яні.

— Ціна 2 К; голоси на оркестру 3 К. —

Моя думо...

Слова І. Гаврилюка.

Пісня про сопран або тенор. — Ціна 1 К.

Набути можнТ у всіх книгарнях; головний склад в Книгарни товариства ім. Шевченка у Львові ул. Театральна ч. 1.

Читайте!

Читайте!

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просвіти“ бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗІЙ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРІЯ „ПРОСВІТИ“ у ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10).

Лев Лопатинський.

Сольо терно

оповіданє з льотерійних пригод. —

— Ціна 30 сот. —

Набути можна в Ставропільській книгарни.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переходу папери вартісні і дав на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касі ланцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може свої майно або важні документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдостійший зарядження. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Литки **СОКІЛ** можна набувати в „Сокильськїм Базарі“ у Львові і паперці **СОКІЛ** і у всіх торговлях вкраю.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вклади до опроцентования на 4 прц. і оплачує за вкладчиків податок рентовий; для ощадження коштів послілки можна прислати гроші чеками Штатинці почтової; вкладати може кожний, навіть і нечлени; на жадане звертає ся вкладку кожного часу, навіть без виводження (за есконтом).

ПОЗИЧКИ уділяє „Дністер“ своїм членам на 6 прц. силату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних вносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотeki або доброї поруки.

На парцеляцію і купню більших обшарів треба звертати ся за позичками до „Дністра“.

Членами можуть бути тільки члени забезпечені в „Дністрі“.

Чистий зиск розділяє ся межі членів яко дивіденди від уділів і на добродійні цілі. — Дотепер уділив „Дністер“ на церкви, бурся, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. „Дністер“ 31/12 1904

Вклади:	1,783.673 К.
Удлі членів:	133.117 К.
Ф. резервовий і ин.:	26.576 К.
Позички уділені:	1,616.402 К.
Цінні папери:	123.627 К.
Локації:	169.456 К.
На рах. біжучім:	81.938 К.

Всі календарі і часописи можна набувати в „Сокильськїм Базарі“.

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейский).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмезе, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломию 1/6—30% вкл. в нед. і свята), Керезмезе	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятиня
7:30	з Рави рускої, Сокаля	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	8:25	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	8:35	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
7:50	з Рави рускої, Сокаля	9:00	до Кракова, Відня, Праги, Освєнцима
8:05	з Станиславова, Жидачева	9:00	до Самбора, Хирова, Івонича, Н. Санча,
8:15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	10:55	до Іцкан, Калуша, Потутор
8:18	з Яворова	9:20	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина, Заліщик
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:10	до Белзці, Сокаля, Любачева
11:45	з Ярослава, Стрия, Борислава	2:00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,
10:35	з Ряшева, Лавочного, Калуша, Любачева	2:40	Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятиня
11:05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	посп. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керезмезе	
11:55	з Підволочиск, Гусятиня, Копичинець, Козови	2:50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіца	4:10	до Ряшева, Любачева, Хирова
1:50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятиня, Копичинець, Козови	5:58	до Яворова
3:45	з Стрия, Тухлі (12/6—30%), Сколього (1/6—30%)	5:50	до Коломиї, Жидачева, Керезмезе (1/6—30%)
4:32	з Яворова	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
5:00	з Сокаля, Белзці, Любачева	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнцима	7:30	до Рави рускої
5:45	з Іцкан, Жидачова, Калуша, Новоселці	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	10:05	до Перемшл (1/6—30% вкл.), Хирова, Івонича
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмезе	10:40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10:55	до Самбора, Хирова, Заліщик, Делятина, Сучави
9:20	з Самбора, Хирова, Сан ка, Ясла	11:00	до Кракова, Відня, Вроцлава, Варшави
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Скали, Івонича, Гусятиня	11:05	до Підволочиск
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава,	11:10	Івонича, Скали, Гусятиня, Потутор
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	12:45	до Стрия, Дрогобича, Борислава
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги на дворець „Підзамче“	2:51	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
7:00	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	4:15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги,
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,		з двірця „Підзамче“
5:15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Івонича, Скали, Гусятиня, Грималова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятиня
10:02	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Івонича, Скали, Гусятиня	11:15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
		2:43	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятиня
		9:21	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:

з Брухович від 14/5 вкл. 10/9 6:50, 7:50 рано, 9:55 передполуд. (тільки в неділі і римо-кат. свята), 1:45 попол. (тільки в неділі і р.-кат. свята); 3:05, 4:16, 5:00 попол., 7:41, 8:55 вечером.
з Янова 8:18 рано, 1:15, попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.), 4:32 попол., 8:45 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9:25 вечером (від 14/5 до 10/9 тільки що неділі і свята).
зі Ширця 10:10 вечер (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята).
з Любіня 10:10 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділі і свята).

Відходять з головного двірця:

до Брухович (від 14/5 до 10/9 вкл. 5:50 рано, 8:30 рано (тільки що неділі і свята р.-кат.); 12:30 попол. (тільки що неділі і свята р.-кат.), 2:10, 3:20 попол., 6:10, 7:30 і 7:55 вечером).
до Рави рускої 11:15 в ночи кожної неділі.
до Янова 6:55 рано, 9:15 передпол., (від 1/5 до 30/9 вкл.) 1:35 попол. (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята), 3:08 попол. (від 14/5 до 30/9 вкл.) і 5:58 пополудни,
до Ширця 1:55 попол. (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята).
до Любіня вел. 2:15 попол. (14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята).

ЗАМІТКА: Час середно-європейский ріднить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обведено рамками. — Звичайні білети їзди як і всякі інші білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містовім бюрі ц. к. держ. залізниць, Пасаж Гавсмана ч. 9.